

TIETOA KIINNOSTUNEILLE

**MUKAAN MERIPELASTUSSEURAN
VAPAAEHTOISMIEHISTÖÖN**

MERIPELASTUSSEURA
SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET

Tämän oppaan tavoitteena on antaa Suomen Meripelastusseuran pelastusveneiden vapaaehtoiseen miehistöön hakeutuvalla tiedolla vapaaehtoisesta meri- ja järvipelastuksesta sekä pelastusvenemiehistön jäsenenä toimimisesta. Pyrimme vastaamaan yleisimpiin kysymyksiin miehistössä toimimiseen ja sen vaatimuksiin liittyen.

Monin paikoin tässä oppaassa puhutaan meripelastuksesta, koska se on vesillä tapahtuvan pelastustoiminnan virallinen nimi. Toiminta itsessään toimii kuitenkin samoilla periaatteilla sekä merialueella että sisävesillä, vaikka näitä tehtäviä johtaakin eri viranomaiset.

Meripelastusseuran vapaaehtoisuudessa toimiminen on sekä fyysisesti että psyykkisesti vaativa harrastus, joka edellyttää voimakasta sitoutumista. Vaikka harrastus on vaativa, se myös antaa paljon. Kanssaihminen auttaminen, mahdollisuus päästä vesille ilman omaa venettä, monipuolinen pelastus- ja merenkulkukoulutus sekä loistava porukka ovat paketti, jonka vain harva harrastus voi tarjota.

Vapaaehtoinen meripelastus tarvitsee pelastusvenemiehistön lisäksi myös paljon taustavaikuttajia. Mikäli haluat mieluummin antaa panoksesi vapaaehtoisen meripelastuksen hyväksi jollain muulla tavalla kuin venemiehistössä toimien, voit tiedustella aiheesta Meripelastusseuran tai sen jäsenyhdistysten nettisivujen kautta vapaamuotoisella viestillä.

Vapaaehtoista meripelastusta voi tukea myös liittymällä meri- tai järvipelastusyhdistyksen henkilö- tai Trossi-jäseneksi. Jäseneksi voit liittyä Suomen Meripelastusseuran internet-sivujen kautta osoitteessa www.meripelastus.fi. Henkilöjäsenyys ei sido millään tavalla mukaan aktiivitoimintaan, vaan se on tapa tukea tärkeäksi kokemaansa vapaaehtoistoimintaa vuosittaisella jäsenmaksulla. Kaikki vapaaehtoiset meripelastajat ovat myös jäseniä jossain meri- tai järvipelastusyhdistyksessä, joten liity sinäkin jäseneksi jo tänään!

Tämä opas on muokattu ja päivitetty pääkaupunkiseudun meripelastusyhdistysten vuonna 2013 julkaisemasta oppaasta "Mukaan pääkaupunkiseudun meripelastusalusten miehistöön". Haluamme kiittää oppaan julkaisesta vapaaehtoisia meripelastajia hyvästä pohjatyöstä sekä luvasta muokata opas valtakunnalliseen jakeluun sopivaksi.

Helsingissä keväällä 2024,

Suomen Meripelastusseura

MERIALUEET

Meripelastus (kansainvälisesti Search and Rescue eli SAR) tarkoittaa merellä vaarassa olevien ihmisten etsimistä, pelastamista ja heille annettavaa ensihoitoa. Meripelastuksesta huolehtivat maasta riippuen esimerkiksi merivartiostot, puolustusvoimat ja vapaaehtoisjärjestöt. Laki velvoittaa jokaisen, joka havaitsee vaaratilanteen merellä, ilmoittamaan siitä meripelastuskeskukselle ja mahdollisuuksien mukaan ryhtymään itse pelastustoimiin.

Suomessa johtava meripelastusviranomainen on Rajavartiolaitos. Käytännön meripelastustyötä hoitavat Rajavartiolaitoksen alaiset merivartiostot sekä Vartiolentolaihue. Esimerkiksi merivoimien, tullin ja Suomen Meripelastusseuran yksiköt osallistuvat meripelastustöihin merivartioston määräysten mukaan. Myös muut viranomaiset, kuten poliisi ja pelastuslaitokset, tekevät yhteistyötä Rajavartiolaitoksen kanssa meripelastuksessa. Meripelastustoimintaa johtaa Länsi-Suomen merivartioston ylläpitämä meripelastuskeskus (MRCC Turku) apunaan Helsingissä toimiva Suomenlahden merivartioston alainen meripelastuslohkokeskus (MRSC Helsinki). Meripelastuskeskuksessa toimiva meripelastusjohtaja määrää kullekin tehtävälle soveltuvimman ja tarkoituksenmukaisimman yksikön. Tuo yksikkö voi olla yhtä lailla vapaaehtoisyksikkö kuin viranomaisyksikkö. Vapaaehtoisia yksiköitä ei kuitenkaan määrätä tehtäville, joihin sisältyy merkittävää julkisen vallan käyttöä. Toiminta merialueilla perustuu ensisijaisesti meripelastuslakiin.

Meripelastuksessa voit kehittää osaamistasi ja antaa apua sitä tarvitseville ja nauttia yhteisistä hetkistä

PASI
MERI-LAPPI

#MAAILMANPARASHARRASTUS

MITÄ MERIPELASTUS ON?

SISÄVEDET

Sisämaassa ja sisävesillä pelastustoiminnasta vastaavat alueelliset pelastuslaitokset. Tällöin pelastustoiminnalla tarkoitetaan kiireellisiä tehtäviä ihmisen, ympäristön tai omaisuuden pelastamiseksi.

Pelastustoimen tehtävä alkaa hätäkeskuksen vastaanottamasta hätäilmoituksesta, jonka perusteella hätäkeskus muodostaa ilmoituksesta pelastustoimen tehtävän ja hälyttää pelastuslaitoksen ennalta määräämät yksiköt, niin sanotun vasteen. Hälytettävät yksiköt voivat olla vakinaisen palokunnan yksiköitä tai vapaaehtoisyksiköitä. Sisävesillä tehtäviin hälytetäänkin usein automaattisesti myös Meripelastusseuran vapaaehtoisyksikkö yhdistyksen tekemien sopimusten mukaisesti.

Pelastustoimintaa sisävesillä johtaa pelastuslaitoksen henkilökuntaan kuuluva pelastustoiminnanjohtaja. Sisävesillä toimivat Meripelastusseuran yksiköt osallistuvat monesti myös poliisin johtamiin kadonneen ihmisen etsintöihin.

MUU SOPIMUSTOIMINTA

Yhdistyksillä voi olla myös muita sopimuksia eri tyyppisistä toiminnoista. Tällaisia ovat esimerkiksi ensivastesopimukset hyvinvointialueen kanssa, sopimuspalokuntatoiminta sekä sopimukset osallistumisesta Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimintaan esimerkiksi etsintäryhmänä.

KIIREETTÖMÄT AVUSTUSTEHTÄVÄT

Kaikki vapaaehtoisyksiköiden tehtävät eivät kuitenkaan ole meripelastus- tai pelastustoimen tehtäviä, mikäli ihmisiä ei ole vaarassa tai tehtävä ei ole kiireellinen. Meripelastusseuran yksiköt suorittavat myös erilaisia avustustehtäviä esimerkiksi Trossi-jäsenpalveluna. Trossi on Meripelastusseuran jäsenpalvelu, jonka puitteissa autamme veneileviä jäseniämme matkan katketessa esimerkiksi teknisiin murheisiin. Näin varmistetaan avun saapuminen, vaikka ihmishenki ei olekaan vaarassa. Toisaalta varhaisessa vaiheessa annettu apu usein estää tilanteen eskaloitumisen hätätilanteeksi, ja säästää näin myös yhteiskunnan voimavaroja.

VAPAAEHTOISTA MERIPELASTUSTA TEHDÄÄN SEKÄ MERIALUEILLA ETTÄ SISÄVESILLÄ. VAPAAEHTOINEN MERIPELASTUSTOIMINTA ON MERKITTÄVÄ OSA VALTAKUNNALLISTA PELASTUSPALVELUA JA SUOMALAISTA KOKONAISTURVALLISUUTTA.

Meripelastusseuran miehistöt auttavat joka vuosi vesillämme yli 3 000 ihmistä, joista noin parikymmentä pelastetaan todennäköiseltä menehtymiseltä. Avunsaajista pääosan muodostavat huviveneilijät, joiden matka katkeaa tekniseen vikaan tai merimiestaitojen puutteeseen. Vapaaehtoiset pelastusvenemiehistöt osallistuvat kuitenkin vuosittain myös useisiin ensivaste- ja ensiaputehtäviin, sammutustehtäviin, ympäristövahingontorjuntatehtäviin, etsintöihin sekä valistus- ja turvavenetehtäviin.

NOIN JOKA 150
APUAMME SAAVA
IHMINEN PELASTETAAN
VAKAVASTA
HENGENVAARASTA

VAPAAEHTOISTEN MERI- JA JÄRVIPELASTAJIEN ROOLI PELASTUSTOIMINNASSA

Meripelastus on maailman paras harrastus, koska pääsee kehittämään ja hyödyntämään omia kykyjä ja taitoja.

RONI
TAMPERE

#MAAILMANPARASHARRASTUS

Suomen Meripelastusseura (SMPS) on vuonna 1897 perustettu valtakunnallinen vapaaehtoisten meri- ja järvi- pelastusyhdistysten keskusjärjestö, jonka toiminta perustuu yksittäisten vapaaehtoisten auttamishaluun ja pyyteettö- mään työhön. Meripelastusseuran päätehtävä on auttaa merihätään joutuneita rannikolla ja sisävesillä. Lisäksi Meri- pelastusseura edistää toiminnallaan yleistä veneilyturvalli- suutta ja hyvää merimiestapaa.

Meripelastusseuralla on noin 130 pelastusalausta rannikolla ja sisävesillä Hangosta Inariin. Alukset on jaettu neljään pe- lastusveneluokkaan sekä pelastusristeilijä- ja apuveneluok- kiin. Seuran toimisto sijaitsee Helsingissä ja vapaaehtoisten meripelastajien toimintakeskus Bågaskärissä Insoon saaris- tossa. Toimintakeskuksessa järjestetään muun muassa va- paaehtoisten meripelastajien valtakunnallista koulutusta ja nuorisotoimintaa. Lisäksi toimintakeskusta hyödynnetään alueella toimivien meripelastusyhdistysten partiotukikohta- na ja yhteistyökumppaneiden käytössä.

Meripelastusseuran toiminnan päärahoittaja on Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA. Toiseksi tärkein rahoituslähde on jäsenten maksamat kannatusjäsenmaksut sekä Trossi-jäsenmaksut.

Suomen Meripelastusseuraan kuuluu 55 jäsenyhdistystä, joista 31 sijaitsee rannikolla ja 24 sisävesillä. Yhdistykset ylläpitävät yhteensä 60 pelastusasemaa, joilla toimii noin 1400 aktiivista vapaaehtoista meripelastajaa. Kaikkiaan yh- distyksissä on jäseniä yhteensä noin 30 000.

Rento ja mukava harrastus, jossa on hyvät kaverit ja mahtavat maisemat päivystä.

JUKKA
LAHTI

#MAAILMANPARASHARRASTUS

Meripelastusseuran jäsenenä ovat yksittäiset meri- ja järvi- pelastusyhdistykset. Ne ovat itsenäisiä yhdistyksiä, joilla on esimerkiksi oma hallitus, vuosikokoukset sekä tilinpäätökset. Ne kuitenkin toimivat Meripelastusseuran tarjoaman sateenvarjon alla osana vapaaehtoista pelastuspalvelua. Meripelastusseuraan ei ole mahdollista liittyä henkilöjäsenenä, vaan kaikki jäsenet kuuluvat yhteen tai useampaan paikallisyhdistykseen. Jäsenyhdistykset huolehtivat itse miehistön rekrytoinnista ja kouluttamisesta sekä esimerkiksi paikallisista operatiiviseen toimintaan liittyvistä sopimuksista viranomaisten ja toisten vapaaehtoisjärjestöjen kanssa.

Meripelastusseura luovuttaa jäsenyhdistystensä käyttöön yhden tai useampia pelastusaluksia. Jäsenyhdistys vastaa alusten käytöstä ja siitä aiheutuvista kustannuksista. Meripelastusseura vastaa alusten suurimmista huolloista sekä mahdollisista alusvahingoista.

AV

PV1

PV2

PV3

PV4

PV5

MERI- JA JÄRVIPELASTUSYHDISTYKSET

Vapaaehtoiset meripelastajat ovat monipuolista porukkaa, joita yhdistää halu auttaa ja into oppia jatkuvasti uutta. Tärkeää on myös tuntee, että harrastuksella on merkitystä. Vapaaehtoinen meripelastustoiminta on luonteeltaan vapaaehtoistyötä, mutta myös hyvin antoisa harrastus. Harrastus antaa uusia ulottuvuuksia kaikille veneilyä harrastaville tai veneilystä kiinnostuneille. Monet harrastus viekin mukanaan, ja osa miehistöstä viettää enemmän aikaa aluksilla kuin kotona.

Riveissämme on niin opettajia, lääkäreitä, merkonomeja, insinöörejä, tutkijoita, meteorologeja, mekaniikkoja, toimistotyöläisiä kuin sähkömiehiäkin. Tässä onkin vapaaehtoistoiminnan voima, miehistön monialaisuus. Me emme ole sankareita, vaan voimamme on ryhmätyössä. Tarjoamme koulutuksen pelastusvenemiestien tehtäviin ja antoisan uuden harrastuksen. Meripelastus harrastuksena tarjoaa jatkuvaa uusien asioiden oppimista, kokemuksia ja elämyksiä. Meripelastajat ovat tiivistä porukkaa johtuen siitä, että lähes kaikki asiat tehdään ja koetaan yhdessä. Harrastus on parhaimmillaan ja pahimmillaan ahtaassa veneessä yhdessä tekemistä, oppimista ja itsensä ylittämistä, höystettynä isolla annoksella huumoria.

Koska jokaisen uuden miehistönjäsenen kouluttaminen on yhdistykselle suuri panostus, on tärkeää, että yhdistyksen miehistölleen ja tulokkaan uudelle harrastukselleen asettamat odotukset kohtaavat. Paikkakunnasta riippuen uudet tulokkaat valitaan ilmoittautumisten, hakemusten, haastattelujen tai soveltuvuustestien perusteella. Niille, jotka eivät esimerkiksi terveydellisistä syistä tai elämäntilanteensa vuoksi voi toimia pelastusmiehistöissä, yhdistystoiminta tarjoaa monenlaisia muita toimintaa tukevia osallistumismahdollisuuksia.

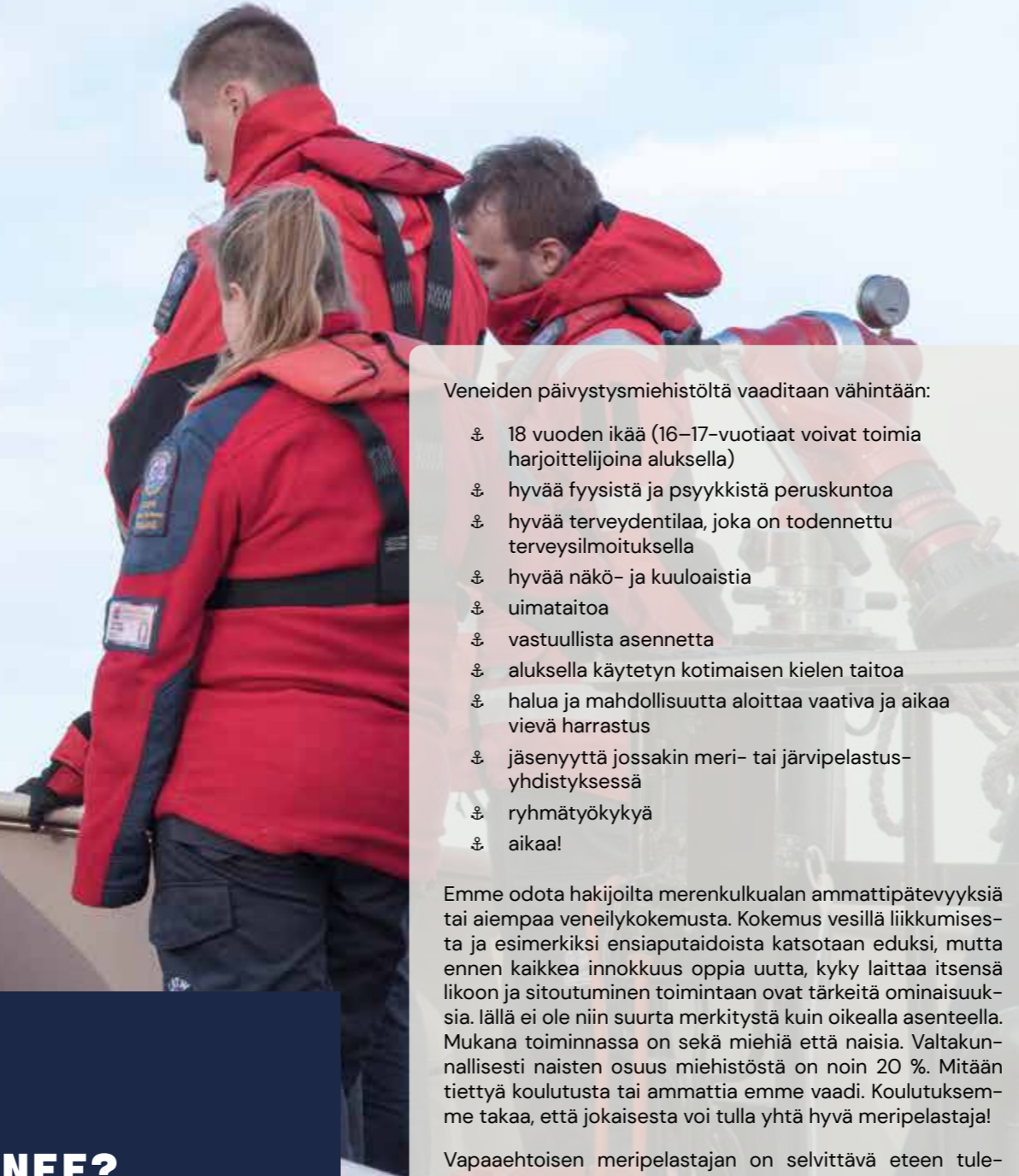
KEITÄ VAPAAEHTOISET MERIPELASTAJAT OVAT?

Meripelastusseura kouluttaa kaikki miehistöjensä jäsenet. Pääosa koulutuksesta annetaan paikallisyhdistyksissä. Valtakunnallisia viikonloppukursseja järjestetään Meripelastusseuran toimintakeskuksessa Bågas-kärissä Inkoon saaristossa sekä alueellisesti ympäri Suomea. Meripelastusseuran koulustoittoinnassa korostetaan työturvallisuutta, ammattitaidon kehitystä ja yhteistyön merkitystä.

Koulutuksessa meripelastajaksi kaikki lähtevät samalta viivalta, taustastaan ja kokemuksestaan riippumatta. Vahva merenkulkutakaan ei avaa tietä suoraan kansimieheksi tai päälliköksi, koska kohteeseen siirtyminen on vain pieni osa vaadittavaa osaamista. Meripelastusseuran pelastusvenemiestistöillä on lainsäädäntöön perustuva erivapaus alusten miehittämiseen ilman kaupallisia pätevyksiä, kunhan koulutuksessa seurataan Meripelastusseuran omaa koulutusjärjestelmää. Meripelastajan koulutuksessa on paljon oppimista ja kertaamista. Kerran opittu pysyy muistissa ainoastaan tekemällä ja kertaamalla opittua.

Meripelastusseuran koulutusjärjestelmä jakautuu 12 osaamisalueeseen, jotka on edelleen jaettu yksityiskohtaisempiin osaamistehtäviin. Kullekin koulutustasolle on määritetty osaamistavoitteet, jotka tulee hallita kustakin osaamisalueesta.

MITEN URA MERIPELASTUKSESSA ETENEE?

Veneiden päivystysmiehistöltä vaaditaan vähintään:

- ☞ 18 vuoden ikää (16–17-vuotiaat voivat toimia harjoittelijoina aluksella)
- ☞ hyvää fyysistä ja psyykkistä peruskuntoa
- ☞ hyvää terveydentilaa, joka on todennettu terveystarkastuksella
- ☞ hyvää näkö- ja kuuloaistia
- ☞ uimataittoa
- ☞ vastuullista asennetta
- ☞ aluksella käytetyn kotimaisen kielen taitoa
- ☞ halua ja mahdollisuutta aloittaa vaativa ja aikaa vievä harrastus
- ☞ jäsenyyttä jossakin meri- tai järvipelastusyhdistyksessä
- ☞ ryhmätyökykyä
- ☞ aikaa!

Emme odota hakijoilta merenkulkualan ammattipätevyyksiä tai aiempaa veneilykokemusta. Kokemus vesillä liikkumisesta ja esimerkiksi ensiaputaidoista katsotaan eduksi, mutta ennen kaikkea innokkuus oppia uutta, kyky laittaa itsensä likoon ja sitoutuminen toimintaan ovat tärkeitä ominaisuuksia. Iällä ei ole niin suurta merkitystä kuin oikealla asenteella. Mukana toiminnassa on sekä miehiä että naisia. Valtakunnallisesti naisten osuus miehistöstä on noin 20 %. Mitään tiettyä koulutusta tai ammattia emme vaadi. Koulutuksemme takaa, että jokaisesta voi tulla yhtä hyvä meripelastaja!

Vapaaehtoisen meripelastajan on selvittävä eteen tulevista meripelastustehtävistä, jotka toisinaan edellyttävät huomattaviakin fyysisiä ponnisteluja. Meripelastajan heikko fyysinen kunto ei saa olla esteenä tehtävien ripeälle ja turvalliseen suorittamiseen.

MERIPELASTUSSEURAN KOULUTUSJÄRJESTELMÄN OSAAMISALUEET

1 TURVALLISUUS JA HÄTÄTILANTEET
MERIPELASTUSALUKSELLE

2 MERIPELASTUSJÄRJESTELMÄ JA
JOHTAMINEN

3 MERIMIESTAITO

4 NAVIGOINTI JA ALUKSEN OHJAILU

5 VIESTINTÄ

6 ETSINTÄTEHTÄVÄT

7 PELASTUSTEHTÄVÄT

8 SAMMUTUSTEHTÄVÄT

9 ENSIAPUTEHTÄVÄT

10 AVUSTUSTEHTÄVÄT

11 MERIPELASTUSALUKSEN TEKNIikka

12 MERIPELASTUSALUKSEN HUOLTO
JA KUNNOSSAPITO

Sinua, joka pohdit hakemista pelastusveneen vapaaehtoisiehistöön, askarruttaa kenties eniten, miten päästä mukaan toimintaan. Pelastusveneiden miehistöön otetaan uusia miehistönjäseniä tulokashaun ja harjoittelijakoulutuksen kautta paikkakunnasta riippuen yleensä kerran vuodessa joko keväällä tai syksyllä. Joissain yhdistyksissä otetaan uutta miehistöä mukaan ympäri vuoden. Yhdistysten nettisivuja kannattaa vilkuilla ajoittain ja ilmoittaa kiinnostuksestaan yhdistyksen tai pelastusaseman tulokas- tai koulutusvastaavalle, jonka yhteystiedot löytyvät yhdistysten nettisivuilta. Lue myös tämä tietopaketti ajatuksella läpi ja mieti vielä kerran, onko meripelastus juuri sinulle sopiva vapaaehtoistyön ja harrastuksen muoto nykyisessä elämäntilanteessasi.

TULOKASKOULUTUS

Tulokkaasta harjoittelijaksi pätevoidytään harjoittelijakoulutuksen avulla. Harjoittelijakoulutuksen kesto on noin 20 tuntia, ja siinä keskitytään omaan turvallisuuteen. Koulutus koostuu muutamasta teoriaoppitunnista, omaan turvallisuuteen liittyvistä käytännön harjoituksista sekä alkusammutusharjoituksesta. Lisäksi tulokkaat perehdytetään aseman pelastusveneisiin ja muuhun kalustoon. Koulutuksen käytyään tuore miehistönjäsen osaa liikkua ja toimia pelastusveneellä turvallisesti ja hallitsee oman pelastautumisen perusasiat.

TULOKKAASTA HARJOITTELIJAKSI

Harjoittelijakoulutuksen hyväksytysti suorittaneet nimitetään harjoittelijoiksi ja siitä alkaa arki vapaaehtoisena meripelastajana. Harjoittelija opiskelee ja harjoittelee kansimiehen tehtäviä viikkokoulutuksissa, partioajoilla, alushuolloissa, case-harjoituksissa ja muissa tapahtumissa. Harjoittelija on aluksella miehistön jäsen, mutta ei voi toimia aluksen vähimmäismiehityksessä.

HARJOITTELIJASTA KANSIMIEHEKSI

Meripelastus on tiimityöhön perustuva harrastus ja se tarjoaa mahdollisuuden tutustua muihin ihmisiin, jotka jakavat saman intohimon auttamiseen.

TERO
ESPOO

#MAAILMANPARASHARRASTUS

Kansimieheksi kutsutaan meripelastusveneen miehistössä itsenäisesti toimimaan pystyvää henkilöä. Kansimies toimii veneen päällikön alaisuudessa ja toteuttaa käytännössä päällikön suunnitelman pelastustilanteen toimenpiteistä. Pienemmillä veneillä päällikön lisäksi aluksessa saattaa olla vain yksi kansimies, kun taas isommilla veneillä miehistöä on enemmän.

Harjoittelijat ovat osallistuneet keskimäärin 20–40 koulutukseen siinä vaiheessa, kun heidät nimitetään kansimieheksi. Heistä monet ovat myös käyneet Meripelastusseuran pelastustekniikkakurssin, jossa opetellaan viikonlopun aikana miehistönjäsenten perustehtäviä: vedessä toimimista, ensiapua ja hinausta. Aikaa kansimiesnimitykseen kuluu yleensä noin vuoden verran – toisin sanoen ensimmäinen kausi meripelastuksessa kuluu yleensä harjoittelijana kansimiehen tehtäviin kouluttautuen. Kansimiehen nimityksen saatuaan henkilö pystyy toimimaan itsenäisesti pelastustehtävissä osana aluksen miehistöä.

Kansimiesnimityksen saatuaan miehistönjäsenten koulutus jatkuu ylläpitävänä koulutuksena. Jossain vaiheessa myös päälliköksi kouluttautuminen kestää nopeimmillaankin noin 4–5 vuotta. Koulutustaan voi syventää myös erikoistumalla esimerkiksi alusten huollon tai ensivasteen osa-alueilla. Joillakin paikkakunnilla pyörivä nuorisotoiminta kaipaa myös innokkaita kouluttajia.

KANSIMIES ON MERIPELASTUKSEN KÄYTÄNNÖN MONIOSAAJA

Meripelastus ei vaadi sinulta suuria rahallisia panostuksia. Se ei myöskään vaadi huippu-urheilijan kuntoa, eikä edes erityistä osaamista aloittaessasi harrastuksen. Sen sijaan se vaatii sinulta halua oppia ja motivaatiota kehittää itseäsi. Se vaatii kykyä toimia osana ryhmää ja turvallisuuslähtöistä asennetta. Ennen kaikkea se vaatii sinulta aikaa. Meripelastus on vaativa harrastus, jota ei voi harrastaa satunnaisesti silloin tällöin. Itse usein sanommekin, että vapaaehtoisessa meripelastuksessa vapaaehtoista on vain harrastuksen aloittaminen.

Pelastusveneet ovat teknisiä laitteita, jotka on varusteltu monipuolisesti. Meripelastajien tulee osata käyttää veneitä turvallisesti kelissä kuin kelissä. Perusmerenkulun ja ohjaamotyöskentelyn lisäksi meripelastajan perustaitoihin kuuluvat esimerkiksi hinaus, vedestä pelastaminen, ensiapu sekä palonsammutus. Lisäksi pitää hallita muun muassa etsintä, apuvirran anto ja evakuointi, eikä teknisestä ymmärryksestäkään ole haittaa avustettavien konevikoja selvitellessä.

Meripelastajan koulutuksen perustan luovat viikkoharjoitukset, jotka järjestetään yleensä arki-iltaisin pääasiassa yhdistysten tukikohdissa ja vesillä. Viikkokoulutusten lisäksi kesän aikana järjestetään muita koulutuksia sekä osallistutaan soveltaviin harjoituksiin. Koulutuksiin osallistuminen on olennaista oman osaamisen kehittymisen kannalta. Viikkokoulutusten lisäksi veneet liikkuvat partioajolla kesäkaudella. Partioajoilla harjoitellaan käytännössä erilaisia meripelastajan koulutussuunnitelman aiheita.

Aktiivisinta aikaa meripelastuksessa on luonnollisesti avovesikauti suunnilleen toukokuun alusta marraskuun alkuun. Tämän kauden ulkopuolella harrastusrintamalla voi olla hieman rauhallisempaa. Talvikaudellakin kuitenkin järjestetään jonkin verran koulutuksia sekä huolletaan aluksia. Huoltoihin osallistuminen on tärkeää pelastusveneiden ja kaluston ylläpidon kannalta. Lisäksi huoltoihin osallistumalla oppii tuntemaan omaa kalustoa ja tekniikkaa. Pelastusveneiden lisäksi myös mahdolliset asematilat vaativat huoltoa ja ylläpitoa.

MITÄ MERIPELASTUS HARRASTUKSENA VAATII

MESSI Meripelastusseuran (jäsensivusto)

Tervetuloa Messiin
Omät tiedot | Kirjaudu ulos

Etusivu
Yhdistykset
Aktiivit
Alukset
Tehtävät
Koulutus
Uutiset
Materiaalipankki
Toimintakalenteri
- Listausnäkymä
Päivätyökalenteri
Häilytykset
Keskustelut
Seuranta ja raportointi
Ylläpito

eSAR Verkkokoulutus
Terveysilmoitus/aktiivisuus
MESSI Verkkokauppa
Väärinkäytösten ilmoituskanava
Meripelastajat myös Facebookissa

Etusivu Rekisteriseloste Ohje

© Suomen Meripelastusseura

Etusivu • Toimintakalenteri • Tyypillinen viikkokoulutus

Tyypillinen viikkokoulutus

Aikaa 25.04.2025 klo 17:30, päättyy klo 21:00 Yhdistyksen tukikohta

17:30: Mikko ja Minni Meripelastaja saapuvat yhdistyksen tukikohtaan. He vaihtavat päällään Meripelastusseuran miehistövaatteet. Mukanaan heillä on kassi, jossa on muun muassa vaihtovaatteet.

17:45: Vaatteet vaihdettuaan Mikko ja Minni siirtyvät pelastusveneelle auttamaan veneen lähtötarkistusten tekemisessä. Kello 17:55 he siirtyvät koulustilaan.

18:00: Veikko Vastuukouluttaja toivottaa kaikki tervetulleiksi koulutukseen, ja toteaa että osallistujia on 8 – juuri sama määrä kuin oli etukäteen koulutukseen ilmoittautunut Meripelastusseuran Messi-järjestelmässä. Aluksi käydään läpi yleiset tiedotasiat, jonka jälkeen Veikko kertoo, mitä on luvassa illan aikana. Tänään koulutusaiheena on veneen ankkurointi.

18:10: Kirsi Kouluttaja pitää kaikille 30 minuutin teoriakoulutuksen ankkuroinnista ja erimallista ankkureista sekä ankkurointitilanteista, unohtamatta kertausta työturvallisuudesta ankkurinlaskussa!

18:40: Läsnäolijat jakautuvat kahteen ryhmään. Mikon ryhmä siirtyy harjoittelemaan ankkurointia aseman isommalle pelastusveneelle, Minnin ryhmän siirtyessä pelastuspuvut päällään pienemmälle avoveneelle. Ryhmät harjoittelevat kouluttajien opastuksella ankkurin laskua ja nostoa. Avoveneellä harjoitellaan myös periankkurointia, jossa alus ajetaan puskuun kalliota vasten ja kiinnitetään maihin kallioiksiolla.

19:40: Ryhmät vaihtavat veneitä, jolloin kaikki koulutettavat oppivat molempien pelastusveneiden ankkuroinnin.

20:40: Koulutukset on pidetty ja molemmat veneet kiinnittyvät laituriin. Miehistöt tekevät veneiden paluutarkistukset.

20:50: Veikko Vastuukouluttaja kerää ryhmän kokoon laiturille. Yhdessä kerrataan koulutuksen aikana opitut olennaisimmat asiat. Kun kaikki on käsitelty ja veneet lukittu, koulutettavat siirtyvät vaihtamaan siviilivaatteet päälle.

Yhteyshenkilö:

Resurssivaraukset
Ei varattuja resursseja

Koulutuskorttimerkinnät
Kansimies - 3.7 Ankkurointi: Opetettu, Harjoiteltu

Toiminnot
Lisää uusi
Litetiedosto
Lisävalinnat
Muokkaa
Kopioi tapahtuma
Resurssivaraukset
Ilmoittautumiset
Kutsu tapahtumaan
Näytä kutsutut

Toisinaan harjoitusilta voi keskeytyä, jos Virve-radiosta kuuluu yksikön kutsutunnus ja hätäkeskuksen tai meripelastuskeskuksen ilmoitus kiireellisestä tehtävästä: "Vihtori Länsi-Suomi 668, tässä Meripelastuskeskus Turku. Tehtäväilmoitus, meripelastustehtävä, hälytystilanne, sijainti 63 astetta...

Koulutuksen jälkeen Veikko Vastuukouluttaja antaa kaikille läsnä olleille koulutusmerkinnät Meripelastusseuran Messi-järjestelmässä. Mikko ja Minni saavat kansimiehen koulutuskorttiinsa ankkuroinnista merkinnät "opetettu" ja "harjoitellut". Merkintä "osaa" jää odottamaan seuraavien viikkojen ja viikonloppujen partioajoja ja opitun asian lisäharjoittelua sekä osaamisen todentamista.

HÄLYTTÄMINEN TEHTÄVÄLLE

Meripelastusseuran vapaaehtoiset pelastusveneet hälytetään kiireelliselle pelastustehtävälle merialueilla meripelastuksen hälytysnumeron 0294 1000 ja sisävesillä yleisen hätänumeron 112 kautta. Avun hälyttäminen meripelastuskeskuksen tai hätäkeskuksen kautta mahdollistaa ammattimaisen riskinarvioinnin tekemisen ja tilanteesta muodostuu vastuuviranomaisen johtama meripelastus- tai pelastustehtävä. Tällöin kohteeseen osataan lähettää juuri kyseiseen tehtävään parhaiten soveltuva yksikkö tai yksiköt. Koska meripelastuskeskus ja hätäkeskus näkevät kaikkien pelastusyksiköiden reaaliaikaisen sijainnin, osaavat he hälyttää tehtävälle lähimmän soveltuvan yksikön.

Kiireettömät Trossi-tehtävät vapaaehtoiselle pelastusveneelle välittää Meripelastusseuran valtakunnallinen Trossi-palvelukeskus, jonka tavoittaa numerosta 0800 30 22 30. Trossi-tehtävät ovat kyseisen jäsenpalvelun hankkineiden Meripelastusseuran jäsenten avustustehtäviä tilanteissa, jotka eivät edellytä kiireellisiä pelastustoimia. Tällainen tilanne on esimerkiksi vene, joka ei käynnisty mökkirannassa, koska sen akku on tyhjentynyt yön aikana. Vastaavasti pelastustehtävänä alkava tilanne saattaa kattaa aluksen hinauksen vain lähimpään turvasatamaan, minne vene voidaan jättää. Jos alus halutaan satamaan, jonne on saatavilla korjauspalveluita, voidaan tällainen hinaus suorittaa jäsenpalveluna Trossi-palvelun hankkineille veneilijöille.

Suomen Meripelastusseuran jäsenyhdistykset suorittavat vuosittain yhteensä noin 2 000 erilaista tehtävää. Suurin osa suoritetuista tehtävistä on hinaustehtäviä, joissa esimerkiksi konevikainen alus tai karille ajanut ja sieltä irrotettu peräsinvikainen alus hinataan lähimpään turvasatamaan. Vaikka suurin osa tehtävistä on rutiininomaisia hinaustehtäviä, pitää miehistön olla valmis siihen, että kaikki tehtävät eivät aina pääty onnellisesti. Saatamme joutua tehtäviin, joissa olemme tekemisissä hukkuneiden tai tapaturmaisesti menehtyneiden ihmisten kanssa. Tehtävistä kenties raskaimpia on ihmisen etsintä vedestä. Etsintä on henkisesti ja fyysisesti rankkaa. Se vaatii suurta keskittymistä koko miehistöltä, jotta etsintä pysyy tehokkaana. Pimeys ja merenkäynti tekevät pitkäjaksoisesta etsinnästä entistä raskaamman. Onnistunut etsintätehtävä tuottaa hyvän mielen, mutta etsintä, jossa kohdetta ei löydy, voi olla psyykkisesti erittäin raskas etsijöille, vaikka jo tehtävän alkuvaiheessa olisi selvää, että tehtävän onnistumisen mahdollisuudet ovat lähes olemattomat. Tällaisten tehtävien jälkeen Meripelastusseura ja jäsenyhdistykset huolehtivat miehistöstään jälkipurkukeskustelujen ja muiden vastaavien tukitoimien avulla.

PELASTUS- JA AVUSTUSTEHTÄVÄT

JOUSTAMISTA TARVITAAN

Jokainen tehtävä on erilainen ja vaatii koko miehistön panoksen onnistuakseen. Miehistö onnistuu tai epäonnistuu yhdessä. Lisäksi pitää muistaa, että vaikka iso osa tehtävistä on pelastajille rutiinitehtäviä, ovat ne avustettaville usein ainutkertaisia ja pelottaviakin tapahtumia.

Tehtävät voivat myös muokata hyvin ennalta suunnitellusta päivästä hyvin toisennäköisen. Juuri venekerhon ravintolassa tarjottu ruoka saa jäädä pöytään, jos radiosta kajahtaa hälytystehtävä. Samoin iltayhdeksäksi suunniteltu kotiinpaluu koulutuksesta tai partioajolta saattaa venähtää tunnilla tai useammalla, jos tehtävät niin edellyttävät. Monet meripelastajat ovatkin todenneet, että kotiin ei kannata edes yrittää ilmoittaa tarkkaa tuloaikaa, koska se menee niin kovin usein pieleen.

Vapaaehtoisilla meripelastajilla on suorittamiensa tehtävien suhteen vaitiolovelvollisuus. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, ettei miehistö saa kertoa muille, mitä on nähnyt tai kuullut tehtäväpaikalla tai esimerkiksi radioliikenteessä.

PÄIVYSTYSTAVOISSA VAIHTELUA

Hälytykset tulevat joko kotihälytyksinä tai silloin kun pelastusvene on jo vesillä partioimassa tai tukikohdassa miehitettynä. Kotihälytysten määrä vaihtelee paljon paikkakunnittain. Olemme kuitenkin sitoutuneet päivystämään 24/7 avovesikautena. Lähtöviive hälytyksen sattuessa on yhdistyksestä riippuen yleensä joko 30 tai 60 minuuttia – joissakin ensivastetoimintaa tekevissä yhdistyksissä pyritään tätäkin pienempään lähtöviiveeseen. Tämä tarkoittaa sitä, että päivystävän miehistön on oltava aluksella varusteet päällä ja matkalla tehtävälle viimeistään 30 tai 60 minuutin päästä hälytyksestä.

Joillakin paikkakunnilla nimetään erikseen päivystäjät kullekin ajankohdalle, toisilla hälytys lähetetään koko miehistölle, ja tehtävälle lähtevät ensimmäisinä alukselle ehtivät. Molemmissa tapauksissa pelastusvenemiehistöltä kuitenkin toivotaan sitoutumista päivystämiseen. Päivystysmahdollisuuteen vaikuttaa luonnollisesti kodin ja työpaikan sijainti sekä työn luonne. Helpointa on, jos työ tai asuinpaikka on oman aseman lähistöllä siten, että päivystäminen onnistuu eikä liikkuminen harrastukseen muutenkaan olisi liian hankalaa. Vaikka monet työnantajat tukevat vapaaehtoista meripelastusta mahdollistamalla miehistön lähdön tehtävälle keskellä päivääkin, voi meripelastusta kuitenkin harrastaa, vaikka oma työ olisi sellainen, ettei kesken työpäivän tehtävälle lähteminen onnistu.

Painos 3, 2024

Perustuu pääkaupunkiseudun meripelastusyhdistysten julkaisuun "Mukaan pääkaupunkiseudun meripelastusalusten miehistöön".

Tekstin muokkaus: Jaakko Heikkilä & Joonas Lahelma

Kuvat: Jaakko Heikkilä, Hanna-Mari Heilimä, Marjut Jokinen, Heikki Juvonen, Sanna Kalanti, Joonas Lahelma, Jukka Leikkonen, Jari Miettinen & Mika Pakarinen. Osaa kuvista on käsitelty tekoälyavusteisesti.

Taitto: Joonas Lahelma

Suomen Meripelastusseura ry
Kalliolinnantie 4, 00140 Helsinki

www.meripelastus.fi

MERIPELASTUSSEURA
SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET